

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 21 listopada 2019 r.

Pozycja 218

POSTANOWIENIE z dnia 25 lipca 2019 r. Sygn. akt Tw 7/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielenacki,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Rady Miejskiej Wrocławia o zbadanie zgodności:

1) art. 6c ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744, ze zm.) z:

- a) art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 i art. 165 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) art. 165 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji i w związku z art. 11 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607, ze zm.),
- c) art. 16 ust. 2 Konstytucji;

2) art. 3 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 2495) z art. 2 w związku z art. 165 ust. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać wnioskowi dalszy bieg.

UZASADNIENIE

Rada Miejska Wrocławia (dalej: wnioskodawca) pismem z 13 kwietnia 2018 r. (data nadania) wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) wniosek złożony przez podmiot, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 3-5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Trybunału kieruje do wyznaczonego sędziego Trybunału w celu wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. Trybunał bada wówczas, czy wniosek spełnia wymagania przewidziane w art. 47 i art. 48 u.o.t.p. TK, czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK), a w szczególności, czy zaskarżony akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem działania wnioskodawcy (art. 191 ust. 2 Konstytucji oraz art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK).

2. W rozpatrywanej sprawie, z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego wystąpiła Rada Miejska Wrocławia, która stosownie do art. 48 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p. TK, dołączyła do wniosku uchwałę Nr LII/1244/18 z 15 marca 2018 r.

Uchwała ta została podjęta przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego (art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji). Wyraża ona wolę wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego. Określa przedmiot i wzorce kontroli (§ 1), które są tożsame z zakresem zaskarżenia, wskazanym w badanym wniosku. Uchwała upoważnia organ wykonawczy (Prezydenta Wrocławia) do reprezentowania wnioskodawcy w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym (§ 2). W związku z powyższym Trybunał stwierdził, że wniosek o zbadanie konstytucyjności kwestionowanych we wniosku norm pochodzi od uprawnionego podmiotu (art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji).

3. Trybunał przypomina, że – w myśl art. 191 ust. 2 Konstytucji – organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego są uprawnione do inicjowania abstrakcyjnej kontroli norm, jeżeli kwestionowany przez nie akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem ich działania. Co istotne, art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK wymaga, by wnioskodawca, powołując przepis prawa lub statutu uzasadnił, że kwestionowany akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem jego działania.

3.1. Wnioskodawca, wypełniając dyspozycję ww. przepisu u.o.t.p. TK, wskazał art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 506; dalej: u.s.g.), który stanowi: „Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów będących drogami publicznymi lub nazw dróg wewnętrznych w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2068), a także wznoszenia pomników”.

3.2. W skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego wniosku, sformułowano żądanie stwierdzenia niekonstytucyjności następujących norm prawnych.

3.2.1. Po pierwsze, wnioskodawca kwestionuje konstytucyjność art. 6c ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1103; dalej: u.z.p.k.), wprowadzony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organiza-

cyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 2495; dalej: ustawa nowelizująca).

Zgodnie z kwestionowanym art. 6c u.z.p.k.: „Skarga do sądu administracyjnego na zarządzenie zastępcze, o którym mowa w art. 3 ust. 1 oraz art. 6 ust. 2, przysługuje jednostce samorządu terytorialnego albo związkowi, o którym mowa w art. 4, jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1, wynikał z przyczyn niezależnych od tej jednostki albo związku.”

Wnioskodawca zarzuca kwestionowanej normie, że przyjmując – jako zasadę – wyłączenie możliwości „zaskarżenia zarządzenia zastępczego wojewody do sądu administracyjnego (...)” przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego (s. 19 wniosku), narusza – wynikające zdaniem wnioskodawcy z:

1) art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 i art. 165 ust. 2 Konstytucji – szczególne prawo jednostek samorządu terytorialnego do sądu jako instrumentu prawnej ochrony ich samodzielności;

2) art. 165 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji i w związku z art. 11 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego – prawo do sądowej ochrony samodzielności przysługującej jednostkom samorządu terytorialnego; a także wynikającą z:

3) art. 2 w związku z art. 165 ust. 2 Konstytucji – samodzielność jednostek samorządu terytorialnego, przysługującą im w realizacji istotnej części zadań publicznych – poprzez brak odpowiedniego unormowania nadzoru, którego środkiem w przedmiotowym przypadku są zarządzenia zastępcze wojewody.

3.2.2. Po drugie, wnioskodawca kwestionuje konstytucyjność art. 3 i 4 ustawy nowelizującej. Zgodnie z art. 3 tej ustawy: „Zarządzenia zastępcze, o których mowa w art. 3 ust. 1 i art. 6 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, ogłoszone w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nieprawomocne w dniu wejścia w życie ustawy, podlegają wykonaniu począwszy od dnia następującego po dniu wejścia w życie ustawy.” Natomiast zgodnie z jej art. 4: „Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”.

Wnioskodawca zarzuca kwestionowanym normom niezgodność z art. 2 w związku z art. 165 ust. 2 Konstytucji „w odniesieniu do zasady ochrony interesów w toku, będącej częścią szerszej pojmowanej zasady zaufania jednostek do państwa” (s. 19 wniosku). Zdaniem wnioskodawcy, art. 3 i 4 ustawy nowelizującej odnoszą się do sytuacji, w których „jednostki samorządu terytorialnego nie mogły jednoznacznie określić konsekwencji określonych działań w chwili ich podjęcia”, ponieważ ustawodawca nie wprowadził „takich przepisów przejściowych, które by umożliwiały dostosowanie podejmowanych działań do zmienionej regulacji prawnej” (s. 22 wniosku).

3.3. Mając powyższe na względzie Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wnioskodawca wykazał, iż kwestionowane przepisy dotyczą spraw objętych zakresem jego działania (art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 191 ust. 2 Konstytucji w związku z art. 48 ust. 1 u.o.t.p. TK).

4. Trybunał stwierdza, że wnioskodawca określił przedmiot oraz wzorce kontroli, a także przedstawił uzasadnienie sformułowanych we wniosku zarzutów (art. 47 ust. 1 pkt 4-6 i ust. 2 u.o.t.p. TK).

5. W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że skoro złożony wniosek spełnia wymagania formalne przewidziane w u.o.t.p. TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, to na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK należało nadać wnioskowi dalszy bieg.